

PRZEGLĄD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ORGAN OGÓLNO-PAŃSTWOWEGO ZW. KAS CHORYCH W POLSCE

ROK II

MIESIĘCZNIK

ZESZYT 4

WARSZAWA, DN. 1 KWIETNIA 1927 R.

FINANSE KAS CHORYCH W 1925 ROKU*).

OPRACOWANE W MINISTERSTWIE PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

I. UWAGI OGÓLNE.

Materiał sprawozdawczy Kas Chorych za r. 1925 jest znacznie kompletniejszy, niż za rok 1924. W sprawozdaniu ogłoszonym za rok 1924²⁾ brak było danych finansowych z 17 Kas, podczas gdy w obecnym brak danych tylko z dwóch niewielkich Kas w Małopolsce (Gorlice i Rohatyn), liczących zaledwie około 4.000 względnie 1500 członków, dzięki czemu obecne sprawozdanie daje pełną orientację w gospodarce finansowej Kas. Mimo że wzrosła liczba Kas i że rozszerzono opracowanie przez dodanie zestawień o majątku Kas Chorych, publikacja następuje wcześniej niż w roku ubiegłym, co dowodzi usprawnienia działalności sprawozdawczej i nadzorczej.

Sprawozdanie niniejsze opiera się na rezultatach z 193 Kas, z których 20 uruchomiono w ciągu roku sprawozdawczego. Oprócz tego 7-miu Kasom, powstałym pod koniec roku sprawozdawczego, zezwolono włączyć sprawozdanie do następnego roku (Mińsk Mazowiecki, Pułtusk, Wołomin, Miechów, Biała Podlaska, Ostrołęka i Wołkowysk).

Podane w niniejszym opracowaniu tablice (I i Ia) nie różnią się zasadniczo od tablic zeszłorocznego sprawozdania (VII i VIIa), usunięto tylko rubrykę „dochodów z waloryzacji i przeszacowania“, których w tym roku nie było, wobec czego odpadły też rubryki „razem dochody rzeczywiste“ i „razem wydatki rzeczywiste“ jako nieaktualne. W konsekwencji tego nie podano już tym razem „przyrostu Funduszu zapasowego z nadwyżki dochodów rzeczywistych nad rzeczywistymi wydatkami“, a cały przyrost książ-

kowy tego Funduszu wyrażony jest w rubrykach „statutowe odpisy na Fundusz zapasowy“ i „nadwyżka książkowa“. Dla obliczenia *rzeczywistego* przyrostu tego Funduszu należy od książkowego przyrostu odliczyć niedobór. Wykazano ten rezultat tylko w tabl. Ia, zarówno w %% przypisu składek jak i na jednego ubezpieczonego. Nadto zaniechano wykazania zaległości składkowych przypadających na rok sprawozdawczy, gdyż ustalenie jaka część ogólnej sumy zaległych składek odnosi się ściśle do roku sprawozdawczego napotyka na trudności. Całą zaległość składkową podano w zestawieniach bilansowych, a przyjmując można, że jest ona niemal w zupełności zaległością z roku sprawozdawczego, gdyż kwoty wnoszone przez zalegających z opłatą pracodawców książkuje się normalnie przedewszystkiem na pokrycie dawniejszych zaległości.

Tablica bilansów Kas Chorych (Nr. II) podaje wszystkie główne pozycje bilansów i nie wymaga żadnych objaśnień. Tablica stosunków procentowych (Nr. IIa) może nastęrczać pewne wątpliwości. Obliczono tu główne pozycje stanu czynnego w stosunku do ogólnej sumy bilansowej zmniejszonej o sumę niedoboru. W stosunku do tej samej sumy aktyw i czysty majątek względnie deficyt majątkowy. Jatywów obliczono jeszcze wszystkie zobowiązania Kaso czysty majątek Kasy rozumieć należy nadwyżkę aktywów nad pasywami, przyczem do pasywów nie wlicza się figurujących po stronie biernej bilansu sum Funduszu zapasowego, gdyż zobowiązania wobec tego Funduszu są tylko natury formalno-prawnej i nie mogą być traktowane jak zobowiązania wobec osób trzecich. Przedstawienie czystego majątku czyli faktycznego stanu Funduszu zapasowego, tak ważnego dla zabezpieczenia działalności Kas, daje lepszą orientację w położeniu Kas, niż obliczanie jego książkowej wysokości bez uwzględnienia tego, jaka część książkowej pozycji Funduszu znajduje pokrycie w ak-

¹⁾ Ze względu na znaczne rozszerzenie ogólnego sprawozdania z Kas Chorych, ogłasza się oddzielnie część finansową, odkładając publikację części statystycznej jakoteż sprawozdania z Kas Chorych na G. Śląsku do jednego z następnych numerów.

²⁾ Patrz „Przeгляд Ubezpieczeń Społecznych“ Nr. 3—4 z 1926 roku.

UZUPEŁNIENIE DO SPRAWOZDANIA ZA ROK 1924.

NAZWA KASY CHORYCH	Przeciętna liczba ubezpiecz.	Przypis składek	Ś W I A D C Z E N I A					Koszty administracji		
			zasiłki pieniężne	pomoc lekar- ska i zwrot za leczenie	szpitale i przewozy	lekarstwa i opatrunki	o g ó ł e m	personalne	rzeczowe	o g ó ł e m
Kalisz	9.978	469.995,83	64.821,57	86.000,28	63.559,71	58.416,48	272.798,04	49.942,45	7.299,00	57.241,45
Piotrków	9.814	431.522,82	83.235,93	110.332,75	31.862,96	66.037,70	291.469,34	48.159,10	1.795,55	49.954,65
Tomaszow Maz.	8.781	659.662,88	93.504,93	154.809,57	59.259,35	143.791,62	451.365,47	69.660,35	6.937,14	76.597,49
Zduńska Wola) 9.382	189.278,01	31.273,50	57.224,73	17.216,13	23.843,47	129.557,83	24.972,16	9.018,12	33.990,28
Wieluń		73.732,94	3.041,55	15.720,35	3.544,07	18.170,15	40.476,12	12.434,85	2.132,86	14.567,71
Częstochowa	28.976	2.235.800,81	507.957,63	712.671,48	242.535,14	265.396,13	1.728.560,38	239.791,07	36.910,18	276.701,25
Olkusz	6.168	418.315,27	76.326,66	177.553,17	75.087,09	73.069,49	402.036,41	51.250,76	10.545,49	61.796,25
Lublin	10.785	656.788,94	62.334,95	174.649,08	58.354,99	103.603,83	398.942,85	66.482,07	43.470,32	109.952,39
Sokolka	—	5.044,54	109,08	305,46	—	—	414,54	576,60	54,00	630,60
Bydgosz m.	19.254	1.378.487,79	361.257,25	359.786,19	125.636,64	222.264,41	1.068.944,49	83.385,78	17.987,14	101.372,92
Ostrów	7.975	380.033,09	102.843,44	101.999,92	48.812,37	67.460,68	321.116,41	20.751,81	4.847,75	25.599,56
Kartuzy	5.244	115.492,04	18.459,93	29.934,45	12.698,25	17.778,80	78.871,43	15.970,52	3.533,79	19.504,31
Nowe Miasto	6.542	178.953,13	24.066,99	38.044,62	31.591,09	27.877,07	121.579,77	14.241,77	3.293,89	17.535,66
Tczew	7.769	362.180,45	78.247,56	79.915,20	90.144,15	70.054,60	318.361,51	25.431,13	7.660,47	33.091,60
Toruń m.	11.198	631.291,77	140.570,61	116.208,87	50.082,45	74.077,91	380.939,84	38.270,65	8.183,72	46.454,37
Toruń pow.	10.280	317.419,68	53.190,70	75.866,26	50.442,24	53.570,83	233.070,03	22.504,89	6.451,09	28.955,98
Wąbrzeźno	6.223	187.886,09	35.980,97	36.618,45	18.777,52	34.640,88	126.017,82	9.762,34	7.655,24	17.417,58

REZULTATY DZIAŁALNOŚCI KAS CHORYCH W ROKU 1925 WRAZ Z UZUPEŁNIONEMI REZULTATAMI ZA ROK 1924.

O B S Z A R	Przypis składek	Ś W I A D C Z E N I A					Koszty administracji			
		zasiłki pieniężne	pomoc lekar- ska i zwrot za leczenie	szpitale i prze- wozy	lekarstwa i opatrunki	o g ó ł e m	personalne	rzeczowe	o g ó ł e m	
Woj. Centralne										
1925	65.192.703,91	14.721.357,46	17.552.758,72	11.287.999,93	10.314.615,61	53.876.731,72	6.109.336,13	1.064.702,97	7.174.039,10	
1924	47.433.059,78	9.247.746,21	11.598.265,49	5.869.512,59	6.162.632,13	32.878.156,42	4.263.084,22	1.877.107,28	6.140.191,50	
Woj. Wschodnie										
1925	3.939.718,89	469.728,63	1.202.524,20	623.870,08	599.139,76	2.895.262,67	432.797,87	103.827,24	536.625,11	
1924	1.849.173,91	172.618,71	539.030,09	151.028,50	100.156,65	962.833,95	311.974,33	43.622,23	355.596,56	
Woj. Zachodnie										
1925	33.424.204,36	8.953.152,69	8.751.173,74	5.144.301,13	6.759.693,72	29.608.321,28	1.910.842,77	557.165,31	2.468.008,08	
1924	22.725.834,14	4.958.671,24	5.331.904,56	3.075.050,13	4.286.678,07	17.652.304,00	1.455.217,58	413.305,75	1.868.523,33	
Woj. Południowe										
1925	25.816.307,44	7.897.996,18	5.223.897,79	2.568.296,02	2.912.210,87	18.602.400,86	2.383.161,58	340.097,57	2.723.259,15	
1924	19.045.424,07	4.885.754,88	2.819.526,63	1.091.476,09	1.606.554,63	10.403.312,23	1.813.671,78	348.719,67	2.162.391,45	
Śląsk Cieszyński										
1925	3.197.242,91	1.510.189,30	370.265,52	251.867,26	335.985,42	2.468.307,50	188.480,62	18.518,41	206.999,03	
1924	2.305.233,16	815.216,87	207.328,76	116.477,79	182.832,96	1.321.856,38	142.215,33	18.741,45	160.956,78	
Polska										
1925	131.570.177,51	33.552.424,26	33.100.619,97	19.876.334,42	20.921.645,38	107.451.024,03	11.024.618,97	2.084.311,50	13.108.930,47	
1924	93.358.725,06	20.080.007,91	20.496.055,53	10.303.545,10	12.338.854,44	63.218.462,98	7.986.163,24	2.701.496,38	10.687.659,62	

tywach. Ważniejszym jest wiedzieć, czem Fundusz Zapasowy istotnie rozporządza, niż co mu Kasa powinna była przekazać.

Uzupełnienie z roku 1924.

Aby umożliwić porównanie rezultatów finansowych działalności Kas Chorych w roku 1925 z odpowiednimi rezultatami z r. 1924, dajemy przedewszystkiem uzupełnienie do roku 1924 na podstawie otrzymanych lub zatwierdzonych później zamknięć rachunkowych z tych 17 Kas, których przy opracowaniu sprawozdania za rok 1924 jeszcze nie można było uwzględnić. Podajemy z rachunku obrotu tych Kas tylko główne pozycje, mianowicie przypis składek, świadczenia i koszty administracji, gdyż inne pozycje nie mają dla zamierzonego porównania większego znaczenia. (Tablice na str. 70).

II. GOSPODARKA FINANSOWA W 1925 R.

Dla oceny gospodarki finansowej Kas Chorych ważne jest zorientowanie się, choćby pobieżne, w sytuacji gospodarczej Państwa w okresie sprawozdawczym. O ile w pierwszej połowie roku sytuacja była względnie pomyślna, to drugie półrocze zaznaczyło się wzmocnieniem bezrobocia, załamaniem się siły nabywczej złotego i spadkiem realnej wartości płac i zarobków mas pracujących. Liczba zarejestrowanych w całym Państwie bezrobotnych, która z początku roku wynosiła około 110.000, przekroczyła pod koniec roku 230.000 osób, czyli że w ciągu roku się podwoiła.¹⁾ Te liczby nie są oczywiście identyczne z faktyczną liczbą bezrobotnych, którą oceniano w przybliżeniu na 160 tysięcy w styczniu i na 300 tysięcy w grudniu 1925 roku.²⁾ Oprócz tego w wielu przedsiębiorstwach wzrosła pod koniec roku redukcja dni pracy. O ile w pierwszych trzech kwartałach liczba robotników przemysłowych, pracujących od 1 do 3 dni w tygodniu wynosiła około 3,7% ogółu, to w IV. kwartale wynosiła już 15,4%, a liczba przepracowanych robotniko - godzin spadła w IV-ym kwartale w porównaniu z I-ym na 87,4%.³⁾ Wartość złotego na rynku pieniężnym wykazywała w pierwszej połowie roku wielką stałość, kurs dolara utrzymywał się niezmiennie na 5,18 zł., ale w drugiej połowie roku następuje załamanie, które kurs dolara doprowadza do 9,09 zł. w grudniu.⁴⁾ Odpowiednio do tego wzrasta wskaźnik cen hurtowych ze 119,5 w styczniu do 154,8 w grudniu, a wskaźnik kosztów utrzymania w Warszawie ze 144,6 do 173,0.

Te warunki gospodarcze musiały się oczywiście także odbić na gospodarce finansowej Kas Chorych, musiały zwiększyć wydatki raz z powodu drożyzny, a drugi raz z powodu wzmagającej się w okresach kryzysów chorobowości, gdy równocześnie dochody, zależne od zarobków osób ubezpieczonych nie mogły, właśnie z powodu kryzysu, wzrosnąć w tym samym stosunku. Ale ten kryzys, który rozpoczął się w drugiej połowie, a nabrał cech katastrofy gospodar-

czej dopiero w IV-ym kwartale roku sprawozdawczego nie zaciążył jeszcze w pełni na rezultatach całorocznych z Kas Chorych.

Składki członkowskie.

Ogólny przypis składek wynosił w roku sprawozdawczym 131,570,177 zł. i stanowił 96,0% wszystkich dochodów, gdy np. w Niemczech⁵⁾ ten odsetek wynosił w tym samym roku 92,1%. Wynika to że znacznie większego majątku Kas niemieckich, umieszczonego w pewnej części w zyskowych lokatach, gdy nasze Kasy, zwłaszcza młodsze, cały niemal swój majątek muszą lokować w inwestycjach, nie przynoszących bezpośrednio dochodów. Przeciętna składka roczna z wszystkich Kas wynosi w roku sprawozdawczym 78,68 zł., gdy np. w Niemczech w tym samym roku wynosi 67,93 mk. Przyjmując, że składka u nas wynosi 7,6% zarobku, możemy z przeciętnej składki obliczyć zarobek roczny. Wynosi on około 1035 zł. na rok czyli około 86.25 zł. miesięcznie.

O rozpiętości składek w poszczególnych województwach informuje następujące zestawienie, w którym województwa uszeregowano według wysokości przeciętnej składki:

Województwa	Składka na 1 ubezpieczonego		przeciętnie
	od — do		
Warszawskie	63,40 — 144,07		132,77
Wileńskie	72,02 — 107,50		106,23
Lubelskie	65,72 — 100,35		95,66
Śląsk Cieszyński	78,65 — 94,15		90,54
Kieleckie	56,21 — 93,50		84,27
Łuckie	47,45 — 94,12		83,49
Białostockie	63,79 — 104,07		77,85
Lwowskie	24,58 — 128,26		75,54
Wołyńskie	49,96 — 97,18		71,57
Krakowskie	19,76 — 92,37		70,06
Poznańskie	28,81 — 98,89		63,27
Pomorskie	27,80 — 93,15		54,72
Stanisławowskie	25,40 — 81,40		51,76
Tarnopolskie	20,43 — 46,49		35,58

Najniższą składkę widzimy w województwie krakowskim, odnosi się ona do Mielca i jest niewątpliwie następstwem wadliwego obliczenia liczby członków przez tę Kasę, gdyż składka w wysokości 19,76 zł. odpowiadałaby zarobkowi rocznemu w kwocie około 260 zł., co nie może odpowiadać rzeczywistości. Nawet w województwach stanisławowskim i tarnopolskim, gdzie obecnie, jak i w roku 1924 stwierdziliśmy najniższe przeciętne składki, nie spotykamy tak niskiej składki, jak w Mielcu. Jeśli wyeliminujemy błędnie obliczony Mielec, przeciętna składka województwa krakowskiego wzrosnie na 70,88 zł., a granice rozpiętości składek w tem województwie wyniosą 31,21 — 92,37 zł.

Wśród ogółu Kas tylko 6 Kas, obejmujących 14,2% wszystkich ubezpieczonych miało przeciętną składki ponad 100 zł. rocznie, 106 Kas, obejmujących 69,1% ubezpieczonych miało składki od 50 do

¹⁾ Sprawozdanie z działalności Funduszu Bezrobocia 1924 — 1925, tabl. II.

²⁾ Statystyka Pracy, rocznik V, zesz. I-szy str. 9.

³⁾ ibidem zesz. III str. 37.

⁴⁾ ibidem zesz. III str. 3.

⁵⁾ Wszystkie dane co do Niemiec opierają się na „Vorläufige Ergebnisse der Krankenkassenstatistik im Jahre 1925“ — patrz „Die Krankenversicherung“ Nr. 2 z 1927.

100 zł., a 61 Kas, obejmujących 16,7% ubezpieczonych miało składki mniejsze niż 50 zł. rocznie.

Jakie momenty w pierwszym rządzie decydują o wysokości przeciętnej składki w poszczególnych dzielnicach Państwa, to wyjaśniliśmy w sprawozdaniu za r. 1924. Te czynniki działały również w 1925 r. i utrzymały zasadniczo ten sam porządek w uszeregowaniu województw: warszawskie i wileńskie krocza tak samo jak w 1924 roku na czele, a poznańskie, pomorskie, stanisławowskie i tarnopolskie zamykają listę. Pewne nieznaczne przesunięcia w uszeregowaniu innych województw mogą wynikać zarówno z różnego napięcia wpływu tych samych gospodarczych czynników, jak i z większej lub mniejszej ścisłości obliczenia przez Kasy stanu członków. Zastanawia jednak przesunięcie, obserwowane w stosunku do województwa krakowskiego, które w roku 1924 szło pod względem wysokości składki tuż za łódzkim, a obecnie spadło poniżej białostockiego, lwowskiego i wołyńskiego. Na wytlumaczenie tego objawu mamy tylko przypuszczenie, że bardziej przemysłowione województwo krakowskie silniej odczuło redukcję dni pracy a więc i redukcję zarobków niż tamte mniej przemysłowe województwa.

Przeprowadzenie ścisłego porównania z sobą przeciętnych składek z lat 1924 i 1925 opierać się może jedynie na rezultatach z poszczególnych Kas, o ile zaś chodzi o całe województwa, należy się ograniczyć do tych województw, w których nie było większych zmian w ilości Kas lub w zakresie ubezpieczonych. W myśl tego zestawiamy rezultaty z kilku największych Kas jakoteż z tych województw, w których nie zachodziły zmiany przez tworzenie nowych Kas względnie wydzielenie i usamodzielnianie oddziałów Kas starszych.

	Przeciętna składka		
	1925 r.	1924 r.	wzrost w %
Kasy Chorych:			
Warszawa m.	144,07	114,50 ¹⁾	25,8
Łódź	90,28	66,94	34,9
Sosnowiec	88,35	75,00	17,8
Poznań	98,89	76,57	29,1
Kraków	83,03	70,88	17,1
Lwów	90,11	63,92	41,0
Województwa:			
Poznańskie	63,27	44,87	41,0
Pomorskie	54,72	39,27	39,3
Krakowskie	70,06	56,74	23,5
Lwowskie	75,54	52,11	45,0
Stanisławowskie	51,76	34,04	52,1
Tarnopolskie	35,58	26,04	36,6
Śląsk Cieszyński	90,54	69,32	30,6

Obserwujemy tu wszędzie stosunkowo znaczny wzrost przeciętnej składki, który w żadnym razie nie jest miarą faktycznego wzrostu zarobków. Źródła tych zmian szukać raczej należy w ściślejszej statystyce członków, która na podstawie rewizji ewidencji

¹⁾ Odpowiednio do sprostowanej przez Kasę Warszawską przeciętnej liczby członków za 1924 r. (patrz Sprawozdanie Kasy za r. 1925).

w wielu Kasach spowodowała znaczne zredukowanie liczby członków, i zapewne także w intensywniejszej ze strony Kas kontroli podawanych przez pracodawców płac.

Świadczenia.

Koszty świadczeń wynosiły w roku sprawozdawczym ogółem 107,451,024 zł., stanowią 81,0%, przypisu składek i 84,3% wszystkich wydatków. Jeżeli brać pod uwagę tylko Kasy, które istniały pełny rok, to odsetki wynoszą 82,0% i 84,6%. W Niemczech wynoszą świadczenia w 1925 r. 86,0% wszystkich wydatków. W stosunku do składek najczęściej wydają na świadczenia Kasy województw zachodnich (88,6%), najmniej Kasy województw południowych (72,0%), pośrednią pozycję zajmują województwa centralne (83,1%), wschodnie (76,9%) i Śląsk Ciesz. (77,2%). Te dość znaczne różnice nie rozkładają się równomiernie na wszystkie rodzaje świadczeń, jak to widać z porównania ze sobą głównych rodzajów świadczeń w poszczególnych dzielnicach.

Główną pozycję świadczeń stanowią **zasiłki pieniężne**; wynoszą one w stosunku do składek 25,8%. Prawie dwa razy wydają na ten cel Kasy Śląska Cieszyńskiego, mianowicie 47,2%, Kasy województw południowych 30,6%, województw zachodnich 26,8%, a Kasy województw centralnych i wschodnich wydają mniej, niż wynosi przeciętna państwowa, mianowicie 22,9% wzgl. 13,5%. Ten wyjątkowo niski odsetek zasiłków pieniężnych w województwach wschodnich, mimo względnie wysokie wydatki na świadczenia w ogóle, wynika z anormalnie wielkich **kosztów pomocy lekarskiej**, wynoszących tam 31,1% składek, gdy w innych województwach trzymają się one w granicach od 11,5% (Śląsk Cieszyński) do 26,9% (województwa centralne). Największe wydatki na **szpitale i przewozy** mają województwa centralne (17,5) i wschodnie (17,0), które jednak pod tym względem nie odbiegają bardzo od województw zachodnich (15,4), gdy województwa południowe i Śląsk Cieszyński wykazują pod tym względem znacznie niższe wydatki (9,9 i 7,9). W rubryce **lekarstwa i środki opatrunkowe** naczelnie miejsce co do wysokości tych wydatków w stosunku do składek zajmują województwa zachodnie (20,2), dalej idąc centralne (15,8), wschodnie (15,3), południowe (11,3) i wreszcie Śląsk Cieszyński (10,5).

Widzimy więc, że województwa zachodnie, które pod względem wydatków na świadczenia krocza na czele innych dzielnic, zachowują to przodownictwo tylko w jednym rodzaju świadczeń, mianowicie w wydatkach na lekarstwa i opatrunki, co potwierdzałoby znaną skądinąd konsekwencję systemu wolnego wyboru lekarzy.

Na uwagę zasługuje jeszcze rozdział świadczeń pieniężnych na poszczególne rodzaje, jakoto na zasiłki chorobowe, połogowe i pogrzebowe. Ze względu na rozmiary materiału nie podajemy tych danych dla poszczególnych Kas, jakkolwiek materiał został opracowany, podajemy tylko rezultaty dla poszczególnych województw (uwzględniając tylko Kasy, które czynne były pełny rok), bo już i z tego można wyciągnąć pewne wnioski.

Województwa	Zasiłki pieniężne wynosiły w złotych			
	Ogółem	chorobowe	połogowe	pogrzeb.
Warszawskie	6.763.703,88	5.136.850,23	1.078.490,59	548.363,06
Łódzkie	4.667.224,76	2.989.093,20	1.305.047,35	373.084,21
Kieleckie	2.839.432,09	2.084.083,56	422.976,69	332.371,84
Lubelskie	179.122,33	137.489,21	15.870,20	25.762,92
Białostockie	221.803,35	143.061,17	56.630,96	22.111,22
Wileńskie	366.487,38	266.737,61	61.996,21	37.753,56
Wołyńskie	49.882,07	37.796,88	2.974,35	9.110,84
Poznańskie	6.782.659,50	5.803.235,45	535.400,02	444.024,03
Pomorskie	2.170.493,19	1.806.271,30	191.213,70	173.008,19
Krakowskie	3.839.242,46	3.259.770,08	380.061,16	199.411,22
Lwowskie	3.221.191,15	2.899.791,30	151.360,65	170.039,20
Stanisławow.	624.718,85	549.146,72	28.667,09	46.905,04
Tarnopolskie	212.843,72	185.168,64	12.717,91	14.957,17
Śl. Cieszyński	1.510.189,30	1.340.412,75	113.754,40	56.022,15
Ogółem	33.448.994,03	26.638.908,10	4.357.161,28	2.452.924,65

W procentach przypisu składek stanowiły:

Województwa	Zasiłki pieniężne			
	ogółem	chorobowe	połog.	pogrzeb.
Warszawskie	23,4	17,7	3,7	1,9
Łódzkie	26,1	16,7	7,3	2,1
Kieleckie	20,3	14,9	3,0	2,4
Lubelskie	11,3	8,7	1,0	1,6
Białostockie	12,6	8,1	3,2	1,3
Wileńskie	16,4	11,9	2,8	1,7
Wołyńskie	5,9	4,4	0,4	1,1
Poznańskie	27,0	23,1	2,1	1,8
Pomorskie	26,1	21,7	2,3	2,1
Krakowskie	36,9	31,4	3,7	1,9
Lwowskie	29,6	26,7	1,4	1,5
Stanisławowskie	20,9	18,3	1,0	1,6
Tarnopolskie	13,6	11,8	0,8	1,0
Śląsk Cieszyński	47,2	41,9	3,6	1,7
Ogółem	25,8	20,5	3,4	1,9

Świadczenia pieniężne składają się z trzech głównych rodzajów, z których połogowe i pogrzebowe mniej są zależne od polityki zasiłkowej zarządu Kas Chorych, niż zasiłki chorobowe. Ani najsurowszy rygor, ani daleko posunięty liberalizm przy przyznawaniu zasiłków nie mogą mieć większego wpływu na odsetek wydatków z tytułu zasiłków pogrzebowych. Widzimy to najlepiej z faktu, że zasiłki pogrzebowe stanowią od 1,0 do 2,4% składek przy rozpiętości świadczeń pieniężnych wogóle od 5,9 do 47,2%. Śmiertelność wśród ubezpieczonych i członków rodzin może się oczywiście wahać w zależności od warunków lokalnych, w pierwszym rzędzie w zależności od struktury społecznej masy ubezpieczonej, nie może jednak bardzo odbiegać od ogólnej przeciętnej, wskutek czego zarówno w województwie lubelskim, które wydaje 11,3% na świadczenia pieniężne, jak w województwie poznańskim, które wydaje 27% na ten cel, jak i wreszcie na Śląsku Cieszyńskim wydającym 47,2%, wszędzie widzimy mniej więcej taki sam w stosunku do składek wydatek na zasiłki pogrzebowe: 1,6% — 1,8% — 1,7%.

Podobnie przedstawia się sprawa zasiłków połogowych, aczkolwiek tutaj wpływ polityki zasiłkowej zarządu Kasy może być większy. Liczba połogów może się wahać w zależności od większego lub mniejszego udziału kobiet w ogólnej liczbie ubezpieczonych i członków rodzin, jako też od większej lub mniejszej przewagi średnich grup wieku wśród kobiet w danym środowisku, wania te nie będą jednak zapewne większe niż wahania śmiertelności. Ale na wysokość wydatków z tytułu zasiłków połogowych wpływają jeszcze zarówno stopień uświadczenia kobiet co do przysługujących im praw, jak i przyzwyczajenie do krótszego lub dłuższego powstrzymywania się od pracy przed i po połogu.

Jeżeli w powyższym zestawieniu pominiemy wyjątkowo niski rezultat w województwie wołyńskim i wyjątkowo wysoki w województwie łódzkim, które wymagają jeszcze szczegółowego zbadania, to stwierdzimy, że i zasiłki połogowe wykazują względnie niewielkie odchylenia od ogólnej przeciętnej, waha się bowiem tylko w granicach od 0,8 do 3,7%.

Zupełnie inaczej przedstawia się sprawa zasiłków chorobowych, które wykazują wahania od 4,4 do 41,9%, w czym, nawet po uwzględnieniu możliwych różnic w chorobowości lub większego stosowania leczenia szpitalnego, dopatrzeć się musimy wpływu polityki zasiłkowej zarządów Kas Chorych. Do grupy najbardziej liberalnych w tym względzie należą Kasy Śląska Cieszyńskiego i województw krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego i pomorskiego, drugą niejako grupę stanowią województwa stanisławowskie, warszawskie, łódzkie, kieleckie, wileńskie i tarnopolskie, a najmniej wydają na ten cel Kasy województw lubelskiego, białostockiego i wołyńskiego.

Jeśli teraz porównamy z sobą wydatki na świadczenia w latach 1925 i 1924, to stwierdzimy, że ogólna suma świadczeń wzrosła o 70,0%, gdy ogólny wzrost przypisu składek wynosił tylko 40,1%. Wynika to zapewne z tego, że wzrost drożyzny, a więc i kosztów świadczeń rzeczowych, jest większy aniżeli wzrost zarobków i składek, a po części także z tego, że wzrasta intensywność korzystania z urządzeń Kas Chorych, będąca prawdopodobnie następstwem wzrostu chorobowości i pogorszenia się sytuacji gospodarczej mas ubezpieczonych (bezrobocie). Ale i pod tym względem zachodzą terytorjalne różnice, które odzwierciedlają się w następujących rezultatach. W porównaniu z rokiem 1924 przypis składek i świadczenia wykazują następujący wzrost procentowy:

Województwa	przypis składek	świadc. ogółem
Centralne	37,4	63,9
Wschodnie	113,0	201,0
Zachodnie	47,1	67,7
Południowe	35,6	78,8
Śląsk Cieszyński	38,7	86,7

O ile rezultaty województw zachodnich już samą swoją wyjątkową wysokością wskazują na wyjątkowe źródło, mianowicie na zmianę w ilości Kas i w liczbie ubezpieczonych, do których się odnoszą, o tyle w innych województwach rezultaty są niemal równomierne i wskazują na znaczne wzmoczenie wszędzie pomocy, udzielanej przez Kasy masom ubezpieczonym.

Koszty administracji.

Przy rozpatrywaniu kosztów administracji sąd o wydatkach tego działu opierać można tylko na rezultatach z Kas starszych, gdyż Kasy powstałe w roku sprawozdawczym i będące niejako w okresie organizacyjnym, wydawać muszą bez porównania więcej na urządzenie i uruchomienie swego aparatu administracyjnego niż Kasy działające już od szeregu lat.

W nowych Kasach koszty administracji sięgają w wyjątkowych wypadkach nawet do połowy całego przypisu składek (Przasnysz 46,6%), podczas gdy w Kasach starszych pozostają zazwyczaj poniżej 10-tej części przypisu składek. Z rezultatów wojewódzkich wynika, że najniższe koszty administracji mają Kasy Śląska Cieszyńskiego, ale ponieważ mamy tu tylko dwie Kasy, nie można tego rezultatu uważać za miarodajny, w innych bowiem województwach poszczególne Kasy wykazują pod tym względem jeszcze lepsze rezultaty, choć ogólne wyniki dla całych województw są gorsze. W województwach zachodnich, gdzie ogólny rezultat wykazuje dla poznańskiego 7,1%, a dla pomorskiego 8,2%, jest 7 Kas, które mają kosztów administracyjnych mniej niż 6,0%. Obok tego istnieje tu 11 Kas, w których koszty administracji przewyższają 10% składek.

Biorąc pod uwagę tylko Kasy czynne przez pełny rok, dochodzimy do następujących rezultatów.

Koszty administracji w stosunku do przypisu składek:

	liczba Kas	liczba ubezpiecz.	% ubezpiecz.
do 6%	8	167,175	10,1
ponad 6 do 10%	69	792,961	48,1
ponad 10 do 15%	73	629,796	38,2
ponad 15 %	23	58,460	3,6
Razem	173	1,648,392	100,0

Wynika z tego, że więcej niż połowa wszystkich ubezpieczonych, mianowicie 58,1% jest w Kasach, których koszty administracyjne nie przekraczają 10% a tylko 3,6% ubezpieczonych jest w Kasach, które wykazują ponad 15% kosztów administracji.

Rezultaty te są znacznie korzystniejsze niż w r. 1924, ale ta poprawa nie jest tylko następstwem usprawnienia aparatu administracyjnego, lecz płynie po części także z odmiennego nieco ujęcia wyników cyfrowych w niniejszym opracowaniu. W sprawozdaniu z r. 1924 włączono do rzeczowych kosztów administracji wszystkie „inne wydatki”, które nie mieściły się w rubryce „amortyzacja, wybory i składki do Związku Kas Chorych”, mimo, że te wydatki jak np. ofiary Kas Chorych na rzecz instytucji społecznych lub dobroczynnych, remont nieruchomości i t. p. nie mogą właściwie być zaliczone do kosztów administracji. Obecnie w rubryce kosztów administracji podano to wszystko co Kasy zgodnie z instrukcją władz nadzorczych w rachunkach obrotu pod tym tytułem wykazują, a wszystkie „inne wydatki” złączono z wydatkami ogólnymi. Biorąc to pod uwagę, można bez zastrzeżeń porównać z sobą tylko wydatki na administrację personalną, stanowiące najważniejszą część kosztów administracji (w r. 1924 koszty personalne stanowiły 3/4 kosztów administracji) i stwierdzić, że miarą zmian zaszłych w tych latach jest wzrost kosztów personalnych, wynoszący 38,0% wobec 40,1% wzrostu przypisu składek. Różnice tych dwóch

wa, a okaże się ona jeszcze wyraźniejszą, gdy porównamy stosunki na tych obszarach, gdzie nie powstały nowe Kasy powodujące zazwyczaj na początku większe koszty administracyjne. W województwach zachodnich wydatki personalne wzrosły o 31,3%, a przypis składek o 47,1%, w województwach południowych odnośne odsetki wynoszą 31,4% i 35,6%; i wreszcie na Śląsku Cieszyńskim wzrost wydatków personalnych wynosi 32,5%, gdy wzrost przypisu składek wynosi 38,7%. Te rezultaty upoważniają do twierdzenia, że dążenie do potanienia administracji Kas Chorych było w r. 1925 widoczne.

Przyrost Funduszu zapasowego i zaległe składki.

Książkowy przyrost tego Funduszu wynosi ogółem 16,378,774 zł., w tem prawie 14 milionów z odpisów 10%-ych i z kar, a prawie 2 1/2 miliona z nadwyżek bilansowych. Nadwyżki takie wykazuje 101 Kas, gdy w 92 Kasach są niedobory na ogólną sumę 6,713.480 zł. Nie można tych znacznych niedoborów kłaść na karb Kas, powstałych w r. sprawozdawczym, gdyż rezultaty wykazują, że nadwyżki są w nich nawet nieco większe niż niedobory (87 tys. zł. — wobec 82 tys. zł.).

Zestawiając według województw oddzielnie Kasy z niedoborami i Kasy z nadwyżkami, otrzymujemy:

Województwa	Liczba Kas	suma niedoborów	Liczba Kas	suma nadwyżek
Centralne	32	3.182.562.67	25	348.159.85
Wschodnie	1	270.508.17	9	142.340.21
Zachodnie	44	2.651.442.05	13	306.398.32
Południowe	15	608.967.42	52	1.456.739.15
Śląsk Cieszyński	—	—	2	186.734.87
Ogółem	92	6.713.480.31	101	2.440.372.40

W województwach centralnych i zachodnich większość Kas, a w innych dzielnicach pewna ich część zamknęły rok rachunkowy z niedoborem, który czyni statutowy odpis na Fundusz zapasowy w tych Kasach pozycją nierealną.

Dzieląc niedobory na dwie kategorie: **niedobry względne** t. j. wynikłe jedynie skutkiem obowiązujących ustawą odpisów na Fundusz zapasowy, lecz mniejsze od tych odpisów, oraz na **niedobory istotne** t. j. przekraczające odpisy na Fundusz zapasowy, otrzymamy, iż w 1925 r. 29 Kas zamknęło swoją działalność niedoborem istotnym, a mianowicie: w województwach wschodnich — 1 Kasa, w południowych — 3, w centralnych — 9 i najwięcej w województwach zachodnich, mianowicie — 16 Kas.

Zaległości składkowe, wykazane w zestawieniach bilansowych wynoszą ogółem ponad 26 milionów złotych i stanowią piątą część całego przypisu składek; względnie najmniejsze w stosunku do przypisu składek są zaległości w województwach centralnych i zachodnich.

Województwa	w r. 1925	w r. 1924
Centralne	16.7	13.8
Wschodnie	24.0	22.2
Zachodnie	19.8	16.7
Południowe	29.1	24.5
Śląsk Cieszyński	25.3	24.3
Ogółem	20.3	17.5

Widzimy wszędzie w stosunku do przypisu składek wzrost zaległości, jeżeli jednak uwzględnimy, że jest to cała zaległość składkowa, która jest może nieco większa od zaległości z roku sprawozdawczego, to skłonni będziemy przypuszczać, że w tych stosunkach nie nastąpiła w roku sprawozdawczym poważniejsza zmiana. Nieznaczny wzrost zaległych składek znajduje zresztą aż nadto dostateczne wytłumaczenie w ogólnym kryzysie gospodarczym drugiej połowy 1925 r. z jednoczesnym zmniejszeniem się sumy obiegowych znaków pieniężnych wewnątrz kraju.

III. STAN MAJĄTKOWY KAS W DN. 31 GRUDNIA 1925 ROKU.

Ogłoszone po raz pierwszy w niniejszym sprawozdaniu zestawienie bilansów Kas Chorych nie daje w tej formie dokładnego obrazu stanu majątkowego Kas. Wynika to z obowiązujących w roku 1925 przepisów, w myśl których Kasy odpisywały z ruchomości 100% czyli całość zakupów danego roku, a z nieruchomości 10%, wskutek czego w bilansie wartość ruchomości wcale nie jest wykazana, a wartość nieruchomości przedstawiona jest w znacznie zredukowanej wysokości. Na zaciemnienie obrazu o stanie majątkowym wpływa też fakt, że obok niedoborów po stronie czynnej figurują nadwyżki bilansowe po stronie biernej, co również wynika z obowiązującej do niedawna instrukcji, nie pozwalającej na pokrywanie niedoboru z jednego roku rachunkowego ewentualnymi nadwyżkami z innych lat. Te przepisy zostały już zmienione, wobec czego sprawozdanie za rok 1926 da wierniejszy obraz faktycznego stanu majątkowego Kas niż obecne.

Niezależnie jednak od tych zastrzeżeń można na bilansach Kas poczynić cały szereg spostrzeżeń i wyciągnąć pewne wnioski.

Wykazana w tablicy II-ej ogólna suma bilansowa w kwocie 55,448,626 złotych, po odliczeniu niedoboru w kwocie 7,093,815 zł. daje nam jako ogólną sumę aktywów Kas Chorych 48,354,811 zł. Tym aktywom przeciwstawić należy sumę zobowiązań, wynoszącą 15,218,669 zł., tak, że faktyczna nadwyżka majątkowa wynosi 33,136,142 zł.

Aktywa.

Rozpatrując ustosunkowanie poszczególnych aktywów z pominięciem Kas świeżo uruchomionych zauważymy odrazu, że główną ich pozycją są **zaległe składki**, które stanowią 55,3% wszystkich aktywów. Stosunkowo największy odsetek zaległości składkowych widzimy w województwach wschodnich, mianowicie 72,8%, stosunkowo najmniejszy w województwach centralnych: 49,9%.

Zaległe składki w % % aktywów wynoszą:

w woj. centralnych	49.9
w woj. wschodnich	72.8
w woj. zachodnich	64.5
w woj. południowych	56.3
na Śląsku Cieszyń.	51.0
Ogółem	55,3

Te dane dają pewne pojęcie o wartości aktywów Kas Chorych. W poszczególnych Kasach rezultaty są częstokroć jeszcze jaskrawsze, zaległe składki stanowią ponad 90% aktywów w Kasach Chorych: Tomaszów Lubelski, Wilno pow., Poznań pow., Cieszanów Rawa Ruska, Sokal, Strzyżów, Kołomyja, Kopyczyńce, Skałat, Trembowla i Zaleszczyki. Oznacza to, że prawie cały płynny majątek tych Kas uwięziony jest w zaległych składkach.

Drugą pozycją aktywów są **nieruchomości**, które stanowią 20,5% aktywów, reprezentując wartość ksiązkową w kwocie prawie 10 milionów złotych. Wobec wspomnianych wyżej znacznych odpisów na amortyzację, faktyczna wartość nieruchomości Kas Chorych jest większa. Z ogólnej wartości nieruchomości więcej niż 2/5 przypada na województwa centralne, nieco mniej na południowe, a na resztę województw przypada tylko 1/5. W stosunku do całości aktywów największy odsetek w nieruchomościach wykazuje Śląsk Cieszyński, mianowicie 42,0%, a najmniejszy województwo wschodnie 10,8%.

Ważną pozycję bilansów stanowią jeszcze **należności od Skarbu Państwa**, wynikające z postanowień art. 48 ustawy, a wynoszące 2½ miliona złotych; zaznaczyć jednak należy, że nie jest to istotny dług Skarbu wobec Kas Chorych, gdyż pewną jego część równoważą zaliczki i pożyczki, udzielone Kasom, a figurujące po stronie biernej bilansów wraz z innymi długami w rubryce „długi kredytowe”. Ale nawet bez uwzględnienia tego, należności od Skarbu Państwa wynoszą tylko 1/20 część aktywów i mniej więcej 1/10 część należności składkowych od pracodawców.

Pasywa.

Na ogólną sumę zobowiązań Kas Chorych, wynoszącą 15,218,669 złotych, składają się głównie **zobowiązania** wobec własnych członków z tytułu świadczeń, zobowiązania wobec innych Kas z tytułu udzielonej zastępczo pomocy ubezpieczonym, zobowiązania wobec dostawców i t. p., które łącznie wynoszą około 11½ miliona złotych. Na długi kredytowe przypada 2 miliony, a na długi hipoteczne mniej niż ½ miliona złotych, z czego jednak więcej niż połowa przypada na województwa centralne. W stosunku do wykazanej wartości nieruchomości długi hipoteczne stanowią tylko 4,6%. Najwyższe obciążenie nieruchomości długami hipotecznymi jest w województwach wschodnich, gdzie ono stanowi 15,2%.

Fundusz zapasowy.

Zgodnie z obowiązującymi w r. 1925 przepisami Kasy zapisywały na dobro Funduszu zapasowego oprócz 10% przypisu składek i należności z kar, także wszystkie nadwyżki bilansowe, wykazując dochody z tych dwóch źródeł w oddzielnych pozycjach Funduszu zapasowego. Ponieważ z drugiej strony istnieją niedobory, które w przyszłości będą pokryte nadwyżkami bilansowymi, interesujące może być zbadanie, w jakim stosunku pozostają do siebie te dwie pozycje w poszczególnych Kasach. Biorąc rezultaty

z całego Państwa stwierdzamy, że nadwyżki bilansowe wynoszą ponad dwukrotną sumę niedoborów, czyli, że jeszcze po ich pokryciu pozostałaby nadwyżka bilansowa w wysokości ponad 8½ miliona zł. Ale w poszczególnych dzielnicach i Kasach stosunek tych dwóch pozycji jest zupełnie różny.

Województwa	Liczba Kas bez niedoboru	Liczba Kas z niedoborem mniejszym niż nadwyżki bilansowe	Liczba Kas z niedoborem większym niż nadwyżki bilansowe
Centralne	24	9	24
Wschodnie	9	1	—
Zachodnie	8	15	34
Południowe	52	14	1
Śląsk Cieszyński	2	—	—
Ogółem	95	39	59

Wśród 59 Kas, mających niedoborów więcej niż wynoszą nadwyżki bilansowe, są 4 takie, w których niedobory przewyższają cały Fundusz zapasowy, t. j. nie tylko część powstała z nadwyżek bilansowych, ale i część utworzoną ze statutowych odpisów i kar. Kasy te wykazują więc faktyczny deficyt majątkowy.

Najkorzystniejsze są stosunki na Śląsku Cieszyńskim, w województwach południowych i w województwach wschodnich, najgorsze w województwach zachodnich, to też ogólne sumy nadwyżek pokrywają w zupełności niedobory we wszystkich grupach województw, tylko nie w województwach zachodnich, gdzie ogólny niedobór jest prawie o 1 milion złotych większy niż suma nadwyżek.

W rezultacie faktyczny stan Funduszu zapasowego, mającego pokrycie w realnych pozycjach majątkowych, jest w województwach zachodnich najmniej pomyślny. W stosunku do aktywów **czysty majątek** wynosi tu tylko 51,8%, gdy w innych dzielnicach wynosi od 66,7 (województwa centralne) do 91,7 (Śląsk Cieszyński), a w całym Państwie wynosi 69,1%. Z tego 55,3% jest, jak już powiedzieliśmy, w zaległych składkach. Na jednego ubezpieczonego przypada czystego majątku w województwach zachodnich zaledwie 9,68 zł., gdy w innych dzielnicach przypada od 21,61 zł. (województwa wschodnie) do 41,53 zł. (Śląsk Cieszyński). Przeciętna dla całego Państwa wynosi 19,97 zł.

Redakcja i Administracja: Lwowska 13, telefon 37-61. Konto P.K.O. Warszawa Nr. 51-150

Prenumerata:

Rocznie zł. 18
 Kwartalnie „ 4.50
 Numer pojedynczy „ 1.50

Cena ogłoszeń:

¹/₁ strona za tekstem 200 zł.
 II, III i IV strony
 okładki 250 zł.

Redaktor: DR. ALFRED KRIEGER.

Wydawca: OGÓLNO-PANSTWOWY ZW. KAS CHORYCH.

PRZYCHÓD.

NAZWA KASY CHORYCH	Przypis składek	Odsetki z kapitału i czynsze	Inne dochody	Niedobór	Ogółem Przychód	Ś W I A D Z I C Z E		
						zasilki pieniężne	pomoc lekar- ska i zwroty za leczenie	szpitale i przewozy
R E Z U L T A T Y								
Woj. Warszawskie . . .	29.465.856,39	236.855,53	1.386.217,10	1.548.923,88	32.637.852,90	6.788.234,13	8.022.531,65	5.673.516,25
„ Łódzkie	17.863.963,19	34.873,17	703.821,79	656.316,48	19.258.974,62	4.667.224,76	4.710.379,13	2.554.964,71
„ Kieleckie	14.040.036,97	113.950,30	516.694,36	908.084,73	15.578.766,36	2.841.058,97	3.684.450,90	2.617.696,11
„ Lubelskie	1.927.984,21	29.954,31	65.703,78	28.454,45	2.052.096,75	196.401,39	560.695,24	212.678,73
„ Białostockie	1.894.863,15	24.622,58	49.392,55	40.783,14	2.009.661,42	228.438,21	574.701,80	229.144,13
„ Wileńskie	2.232.159,75	24.538,06	45.028,04	270.508,17	2.572.234,02	366.487,38	710.824,02	456.398,45
„ Poleskie	452.309,17	1.453,71	3.155,47	—	456.918,35	36.008,15	106.270,22	52.537,21
„ Wołyńskie	1.255.249,97	4.467,17	18.816,77	—	1.278.533,91	67.233,10	385.429,96	114.934,42
„ Poznańskie	25.117.280,41	326.001,51	524.752,47	1.840.741,95	27.808.776,34	6.782.659,50	6.423.795,17	3.938.506,52
„ Pomorskie	8.306.923,95	112.927,36	185.517,96	810.700,10	9.416.069,37	2.170.493,19	2.327.378,57	1.205.794,61
„ Krakowskie	10.391.857,55	118.152,57	379.252,88	229.398,04	11.118.661,04	3.839.242,46	2.087.793,12	1.198.295,17
„ Lwowskie	10.867.183,02	171.269,95	152.531,00	355.659,46	11.546.643,43	3.221.191,15	2.295.436,70	959.059,99
„ Stanisławowskie . . .	2.994.420,86	71.911,48	47.437,60	14.862,10	3.128.632,04	624.718,85	499.402,59	259.260,50
„ Tarnopolskie	1.562.846,01	29.394,42	27.454,75	9.047,82	1.628.743,00	212.843,72	341.265,38	151.680,36
„ Śląskie	3.197.242,91	38.830,44	57.634,04	—	3.293.707,39	1.510.189,30	370.265,52	251.867,26
Z E S T A W I E								
WOJ. CENTRALNE.								
Rezult. z 40 kas dział. cały rok	64.170.589,18	435.036,51	2.703.977,12	3.100.633,46	70.410.236,27	14.671.286,41	17.288.382,54	11.200.865,35
Rezult. z 17 kas uruch. w ciągu roku sprawozd.	1.022.114,73	5.219,38	17.852,46	81.829,21	1.127.115,78	50.071,05	264.376,18	87.134,58
Razem z 57 kas	65.192.703,91	440.255,89	2.721.829,58	3.182.562,67	71.537.352,05	14.721.357,46	17.552.758,72	11.287.999,93
WOJ. WSCHODNIE.								
Rezult. z 7 kas dział cały rok	3.082.071,95	27.419,62	62.623,86	270.508,17	3.442.623,60	416.369,45	959.850,87	523.938,64
Rezult. z 3 kas uruch. w ciągu roku sprawozd.	857.646,94	3.039,32	4.376,42	—	865.062,68	53.359,18	242.673,33	99.931,44
Razem z 10 kas	3.939.718,89	30.458,94	67.000,28	270.508,17	4.307.686,28	469.728,63	1.202.524,20	623.870,08
WOJ. ZACHODNIE.								
Rezult. z 57 kas	33.424.204,36	438.928,87	710.270,43	2.651.442,05	37.224.845,71	8.953.152,69	8.751.173,74	5.144.301,13
WOJ. POŁUDNIOWE.								
Rezult. z 67 kas	25.816.307,44	390.728,42	606.676,23	608.967,42	27.422.679,51	7.897.996,18	5.223.897,79	2.568.296,02
WOJ. CIESZYŃSKIE.								
Rezult. z 2 kas	3.197.242,91	38.830,44	57.634,04	—	3.293.707,39	1.510.189,30	370.265,52	251.867,26
POLSKA.								
Rezult. z 173 kas	129.690.415,84	1.339.943,86	4.141.181,68	6.631.551,10	141.794.092,48	33.448.994,03	32.593.570,46	19.689.268,40
„ „ 20 „	1.879.761,67	8.258,70	22.228,88	81.929,21	1.992.178,46	103.430,23	507.049,51	187.066,02
Razem z 193 kas	131.570.177,51	1.339.202,56	4.163.410,56	6.713.480,31	143.786.270,94	33.552.424,26	33.100.619,97	19.876.334,42

ROZCHÓD.

N I A		KOSZTY ADMINISTRACJI			Amortyzacja wybory składki do Związku Kas Chorych i inne	Statutowe odpisy na Fundusz Zapasozy	Nadwyżka bilansowa	Ogółem rozchód
lekarstwa i opatrunki	Razem	personalne	rzeczowe	Razem				
W O J E W Ó D Z K I E								
3.976.458,47	24.460.740,50	3.152.917,50	455.120,75	3.608.038,25	1.353.791,31	3.145.643,35	69.639,49	32.637.852,90
3.078.288,04	15.010.856,64	1.496.664,60	240.520,40	1.737.185,00	681.182,45	1.822.725,56	7.024,97	19.258.974,62
2.675.907,83	11.819.113,81	1.106.500,55	218.097,21	1.324.597,76	885.006,93	1.458.065,64	91.982,22	15.578.766,36
330.004,94	1.299.780,30	161.251,80	101.231,20	262.483,00	233.073,00	208.610,97	48.149,48	2.052.096,75
253.956,33	1.286.240,47	192.001,68	49.733,41	241.735,09	148.321,58	202.000,59	131.363,69	2.009.661,42
345.211,18	1.878.921,04	253.795,04	32.906,96	286.612,00	180.461,26	222.876,13	3.363,60	2.572.234,02
60.174,45	254.990,03	41.211,09	28.247,66	69.458,75	49.192,00	47.241,77	36.035,80	456.918,35
193.754,13	761.351,61	137.881,74	42.672,62	180.554,36	106.398,06	127.289,07	102.940,81	1.278.533,91
4.961.573,00	22.106.534,19	1.382.384,95	403.973,61	1.786.358,56	933.109,32	2.750.598,75	232.175,52	27.808.776,34
1.798.120,72	7.501.787,09	528.457,82	153.191,70	681.649,52	236.897,22	921.512,74	74.222,80	9.416.069,37
992.537,40	8.117.868,15	823.530,68	128.392,33	951.923,01	490.186,24	1.101.013,85	457.669,79	11.118.661,04
1.390.618,78	7.866.306,62	1.082.416,66	141.454,21	1.223.870,87	984.686,55	1.117.900,26	353.879,13	11.546.643,43
319.760,82	1.703.142,76	287.079,72	37.407,78	324.487,50	302.472,37	318.668,20	479.861,21	3.128.632,04
209.293,87	915.083,33	190.134,52	32.843,25	222.977,77	158.956,97	166.395,91	165.329,02	1.628.743,00
335.985,42	2.468.307,50	188.480,62	18.518,41	206.999,03	103.807,10	327.858,89	186.734,87	3.293.707,39
N I E O G Ó L N E								
10.142.896,46	53.303.430,76	5.989.957,02	1.000.993,76	6.990.950,78	3.097.202,52	6.720.561,84	298.090,37	70.410.236,27
171.719,15	573.300,96	119.379,11	63.709,21	183.088,32	204.172,75	116.484,27	50.069,48	1.127.115,78
10.314.615,61	53.876.731,72	6.109.336,13	1.064.702,97	7.174.039,10	3.301.375,27	6.837.046,11	348.159,85	71.537.352,05
471.091,45	2.371.250,41	338.524,44	60.653,67	399.178,11	257.899,65	308.563,41	105.732,02	3.442.623,60
128.048,31	524.012,26	94.273,43	43.173,57	137.447,00	78.151,67	88.843,56	36.608,19	865.062,68
599.139,76	2.895.262,67	432.797,87	103.827,24	536.625,11	336.051,32	397.406,97	142.340,21	4.307.686,28
6.759.693,72	29.608.321,28	1.910.842,77	557.165,31	2.468.008,08	1.170.006,54	3.672.111,49	306.398,32	37.224.845,71
2.912.210,87	18.602.400,86	2.383.161,58	340.097,57	2.723.259,15	1.936.302,13	2.703.978,22	1.456.739,15	27.422.679,51
335.985,42	2.468.307,50	188.480,62	18.518,41	206.999,03	103.807,10	327.858,89	186.734,87	3.293.707,39
20.621.877,92	106.353.710,81	10.810.966,43	1.977.428,72	12.788.395,15	6.565.217,94	13.733.073,85	2.353.694,73	141.794.092,48
299.767,46	1.097.313,22	213.652,54	106.882,78	320.535,32	282.324,42	205.327,83	86.677,67	1.992.178,46
20.921.645,38	107.451.024,03	11.024.618,97	2.084.311,50	13.108.930,47	6.847.542,36	13.938.401,68	2.440.372,40	143.786.270,94

KASA CHORYCH	Przeciętna liczba osób ubezpieczonych	Składka na 1-go ubezpiecz.	K O S Z T Y Ś W I A D									
			zasiłki pieniężne		pomoc lekarska i zwroty za leczenie		szpitale i przewozy					
			w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.				
ŚLĄSK CIESZYŃSKI												
Bielsk	27.101	94,15	47,4	44,60	11,0	10,33	7,5	7,05				
Cieszyn	8.213	78,65	46,7	36,71	14,0	11,01	9,4	7,41				
WOJEWÓDZTWA.												
Warszawskie	218.102	132,77	23,4	31,01	27,2	36,11	19,4	25,82				
Łódzkie	213.977	83,49	26,1	21,81	26,4	22,01	14,3	11,94				
Kieleckie	166.153	84,27	20,3	17,09	26,3	22,14	18,6	15,71				
Lubelskie	16.576	95,66	11,3	10,81	29,8	28,53	11,7	11,15				
Białostockie	22.638	77,85	12,6	9,80	31,3	24,36	12,4	9,64				
Wileńskie	21.012	106,23	16,4	17,44	31,8	33,83	20,4	21,72				
Wołyńskie	11.875	71,57	5,9	4,20	29,3	20,97	7,9	5,69				
Poznańskie	396.962	63,27	27,0	17,09	25,3	16,18	15,7	9,92				
Pomorskie	151.811	54,72	26,1	14,30	28,0	15,33	14,5	7,94				
Krakowskie	148.335	70,06	36,9	25,88	20,1	14,07	11,5	8,08				
Lwowskie	143.851	75,54	29,6	22,39	21,1	15,96	8,8	6,67				
Stanisławowskie	57.857	51,76	20,9	10,80	16,7	8,63	8,7	4,48				
Tarnopolskie	43.929	35,58	13,6	4,85	21,8	7,77	9,7	3,45				
Śląsk Cieszyński	35.314	90,54	47,2	42,76	11,6	10,49	7,9	7,13				
WOJ. CENTRALNE.												
Rezultat z 40 kas dział. cały rok	637.446	100,67	22,9	23,02	26,9	27,12	17,5	17,57				
Rezultat z 17 kas uruchom. w r. sprawozd.			4,9	—	25,9	—	8,5	—				
Razem z 57 kas			22,6	—	26,9	—	17,3	—				
WOJ. WSCHODNIE.												
Rezultat z 7 kas dział. cały rok	32.887	93,72	13,5	12,66	31,1	29,19	17,0	15,93				
Rezultat z 3 kas uruch. w r. sprawozd.			6,2	—	28,3	—	11,7	—				
Razem z 10 kas			11,9	—	30,5	—	15,8	—				
WOJ. ZACHODNIE.												
Rezultat z 57 kas	548.773	60,91	26,8	16,31	26,2	15,95	15,4	9,37				
WOJ. POŁUDNIOWE.												
Rezultat z 67 kas	393.972	65,53	30,6	20,05	20,2	13,26	9,9	6,52				
ŚLĄSK CIESZYŃSKI.												
Rezultat z 2 kas	35.314	90,54	47,2	42,76	11,5	10,48	7,9	7,13				
POLSKA.												
Rezultat z 173 kas	1.648.392	78,68	25,8	20,29	25,1	19,77	15,2	11,94				
" " 20 "			5,5	—	27,0	—	10,0	—				
Razem 193 kas			25,5	—	25,1	—	15,1	—				

*) Uwzględniono tylko Kasy, które czynne były pełny rok.

C Z E Ń				K O S Z T Y A D M I N I S T R A C J I						Przyrost funduszu zapasowego z nadwyżki dochodów nad wydatkami	
lekarstwa i środki opatrunkowe		O g ó ł e m		personalne		rzeczowe		O g ó ł e m		w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.
w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.	w 0/00 składek	na 1 ubezpiecz.
11,0	10,37	76,8	72,34	5,5	5,19	0,5	0,44	6,0	5,63	16,6	15,61
8,5	6,67	78,6	61,80	7,4	5,84	1,0	0,79	8,4	6,63	14,2	11,14
W O J E W Ó D Z K I E *)											
13,4	17,83	83,4	110,77	10,7	14,16	1,5	1,94	12,1	16,10	5,7	7,56
17,2	14,39	84,0	70,15	8,4	6,99	1,3	1,13	9,7	8,12	6,6	5,48
19,1	16,09	84,3	71,03	7,9	6,63	1,5	1,28	9,4	7,91	4,5	3,82
16,7	16,01	69,5	66,50	8,0	7,62	5,0	4,77	12,9	12,39	13,0	12,42
13,6	10,58	69,9	54,38	10,1	7,86	2,5	1,93	12,6	9,79	14,4	11,21
15,5	16,43	84,2	89,42	11,4	12,07	1,5	1,57	12,8	13,64	—	—
14,8	10,60	57,9	41,46	10,0	7,14	3,3	2,34	13,2	9,48	22,1	15,84
19,7	12,50	88,0	55,69	5,5	3,48	1,6	1,02	7,1	4,50	4,5	2,88
21,6	11,85	90,3	49,42	6,4	3,48	1,8	1,01	8,2	4,49	2,2	1,22
9,5	6,69	78,1	54,73	7,9	5,55	1,2	0,87	9,2	6,42	12,8	8,96
12,9	9,66	72,4	54,68	10,0	7,53	1,3	0,98	11,3	8,51	10,3	7,76
18,7	5,53	56,9	29,44	9,6	4,96	1,2	0,65	10,8	5,61	26,2	13,54
13,4	4,76	58,5	20,83	12,2	4,33	2,1	0,75	14,3	5,08	20,6	7,35
10,5	9,51	77,2	69,89	5,9	5,34	0,6	0,52	6,5	5,86	16,1	14,57
O G Ó L N E											
15,8	15,91	83,1	83,62	9,3	9,40	1,6	1,57	10,9	10,97	6,1	6,15
16,8	—	56,1	—	11,7	—	6,2	—	17,9	—	8,3	—
15,8	—	82,6	—	9,4	—	1,6	—	11,0	—	6,1	—
15,3	14,30	76,9	72,10	11,0	10,29	2,0	1,84	13,0	12,14	4,7	4,37
14,9	—	61,1	—	11,0	—	5,0	—	16,0	—	14,6	—
15,2	—	73,5	—	11,0	—	2,6	—	13,6	—	6,8	—
20,2	12,32	88,6	53,95	5,7	3,48	1,7	1,02	7,4	4,50	4,0	2,42
11,3	7,39	72,0	47,22	9,2	6,05	1,3	0,86	10,5	6,91	13,8	8,90
10,5	9,51	77,2	69,89	5,9	5,34	0,6	0,52	6,5	5,86	16,1	14,57
15,9	12,51	82,0	64,52	8,3	6,56	1,5	1,20	9,9	7,76	7,3	5,74
15,9	—	58,4	—	11,4	—	5,7	—	17,1	—	11,2	—
15,9	—	81,7	—	8,4	—	1,6	—	10,0	—	7,3	—

NAZWA KASY CHORYCH	Na 100 złotych aktywów było:								Na 100 zł. aktywów przypadku		Na 1 ubezpieczonego przypadku w złotych		
	gotówki w kasie i w ban- kach	papierów warto- ściowych	wierzytelności			sum do wylicze- nia	zapasu materiału lecznicz. i gospo- darczego	nierucho- mości	zobowią- zań wobec innych	czystego majątku wzgl. defi- cytu majątk. (-)	aktywów	zobowią- zań wobec innych	czystego majątku wzgl. defi- cytu majątk. (-)
			od pracodawców	od Skarbu Państwa	innych								
Drohobycz	0,7	0,1	58,0	1,1	2,9	—	4,4	32,9	24,2	75,8	63,92	15,48	48,44
Gródek Jag.	2,2	0,2	84,0	1,0	1,2	—	—	11,5	8,0	92,0	14,78	1,19	13,59
Jarosław	0,7	0,1	76,6	0,2	0,5	—	—	20,8	19,8	80,2	31,08	6,16	24,92
Jaworów	23,7	—	70,8	—	5,5	—	1,0	—	7,9	92,1	11,76	0,93	10,83
Kolbuszowa	22,6	—	76,7	—	0,6	—	—	—	5,2	94,8	38,17	2,00	36,17
Krosno	1,3	0,4	48,9	1,7	9,5	—	3,7	34,4	29,1	70,9	24,09	7,03	17,06
Lisko	40,9	0,7	57,6	—	0,8	—	—	—	10,9	89,1	34,65	3,76	30,89
Lwów m.	0,2	0,3	63,0	2,5	8,4	0,0	3,5	22,1	30,5	69,5	39,59	12,05	27,53
Lwów pow.	4,8	0,2	69,2	4,8	8,2	—	0,3	12,5	8,1	91,9	35,34	2,86	32,47
Łańcut	3,4	—	48,0	0,7	2,2	30,5	—	15,2	2,5	97,5	24,08	0,60	23,48
Mościska	1,1	—	28,7	1,4	0,6	—	—	68,2	42,6	57,4	35,79	15,24	20,55
Przemyśl	0,5	0,2	69,7	—	1,8	—	—	26,8	20,8	79,2	47,42	9,87	37,55
Przeworsk	10,5	—	84,8	0,9	3,8	—	—	—	10,0	90,0	17,27	1,72	15,55
Rawa Ruska	1,7	—	90,8	—	0,4	—	—	7,1	3,9	96,1	30,92	1,21	29,71
Rzeszów	2,2	0,3	65,6	—	1,8	0,2	2,4	27,5	20,3	79,7	38,67	7,85	30,82
Sambor	1,8	—	41,6	1,0	38,5	0,1	1,7	15,3	25,3	74,7	31,41	7,95	23,46
Sanok	3,5	—	82,3	1,6	3,3	0,1	—	9,1	33,7	66,3	21,16	7,13	14,03
Sokal	1,8	—	93,7	—	4,5	—	—	—	52,9	47,1	24,76	13,11	11,65
Stary Sambor	2,1	—	83,2	0,6	4,0	—	—	10,1	15,8	84,2	22,24	3,52	18,72
Strzyżów	3,9	0,0	92,9	2,3	0,8	0,0	—	—	1,9	98,1	25,83	0,48	25,35
Tarnobrzeg	12,6	—	78,2	0,1	1,4	—	—	7,7	6,5	93,5	30,81	1,99	28,81
Żółkiew	14,3	—	71,8	0,4	3,3	0,0	—	10,2	8,2	91,8	25,88	2,13	23,75
WOJ. STANISŁAWOWSKIE.													
Dolina	8,5	0,1	61,1	0,9	21,0	—	0,5	7,9	2,0	98,0	36,34	0,73	35,61
Horodenka	16,2	—	83,8	—	—	—	—	—	0,3	99,7	24,65	0,08	24,57
Kałuż	8,7	—	53,9	—	1,9	—	0,1	35,4	3,4	96,6	32,12	1,09	31,03
Kołomyja	3,4	0,0	94,1	0,8	1,7	—	—	—	12,5	87,5	16,36	2,05	14,31
Kuty	13,5	0,2	85,7	0,6	—	—	—	—	31,4	68,6	9,03	2,84	6,19
Nadwórna	3,2	0,0	61,3	0,5	5,5	—	0,6	29,0	7,2	92,8	49,23	3,53	45,70
Rohatyn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skole	38,5	0,0	55,6	—	4,3	—	1,5	—	8,1	91,9	25,30	2,05	23,25
Stanisławów	4,2	0,1	30,1	0,6	14,8	—	—	50,2	5,6	94,4	53,23	3,00	50,23
Stryj	4,3	0,0	59,7	0,7	1,1	—	—	34,1	29,7	70,3	36,58	10,86	25,72
Sniatyń	7,2	0,0	71,6	9,3	0,2	—	—	11,7	23,0	77,0	10,11	2,32	7,79
Tłumacz	30,9	—	64,3	0,3	0,3	—	—	4,2	1,4	98,6	36,26	0,52	35,74
Turka	2,4	0,0	64,9	0,5	5,4	0,0	0,8	26,0	26,5	73,5	31,95	8,47	23,48
WOJ. TARNOPOLSKIE.													
Brody	8,3	0,2	85,4	1,3	4,5	0,3	—	—	40,4	59,6	15,15	5,94	9,21
Brzeżany	26,7	—	68,8	1,0	3,2	—	0,2	—	2,3	97,7	11,06	0,25	10,81
Buczacz	6,9	—	86,2	—	3,4	—	1,0	2,2	4,9	95,1	21,95	1,08	20,87
Czortków	1,1	—	86,9	0,4	2,6	—	—	8,9	7,6	92,4	25,97	1,99	23,98
Kamionka Str.	15,1	0,2	78,8	—	4,0	—	—	1,9	3,6	96,4	15,35	0,55	14,80
Kopyczyńce	4,3	—	92,9	0,4	2,4	—	—	—	18,7	81,3	17,68	3,31	14,37
Podhajce	6,6	—	86,4	0,4	4,8	—	1,8	—	—	100,0	15,62	—	15,62
Skalać	2,1	—	97,2	0,1	0,6	—	—	—	11,7	88,3	30,84	3,61	27,23
Tarnopol	2,9	0,1	69,0	—	2,8	—	0,3	24,9	2,5	97,5	50,22	12,80	37,42
Trembowla	2,9	—	94,2	0,2	2,7	—	—	—	—	100,0	15,09	—	15,09
Zaleszczyki	3,4	—	90,9	0,7	5,0	—	—	—	—	100,0	24,60	—	24,60
Zbaraż	5,9	—	89,3	—	2,7	2,1	—	—	15,3	84,7	34,08	5,21	28,87
Złoczów	2,7	0,1	77,1	—	4,0	—	—	16,0	34,6	65,4	17,07	5,91	11,16
ŚLĄSK CIESZYŃSKI													
Bielsko	1,3	0,4	45,6	2,0	1,9	—	—	48,8	7,9	92,1	49,56	3,93	45,63
Cieszyn	13,4	0,1	76,6	2,0	1,2	—	0,4	6,3	10,1	89,9	31,12	3,14	27,98
WOJ. CENTRALNE.													
Z E S T A W I E N I E O G Ó L N E													
Rezultat z 40 kas . . .	2,9	0,3	49,9	8,3	9,0	0,7	10,4	18,5	33,3	66,7	33,65	11,22	22,43
Rezultat z 17 kas . . .	6,0	—	63,4	0,7	25,0	2,0	3,0	—	79,3	20,7	—	—	—
Razem z 57 kas	3,0	0,3	50,2	8,1	9,3	0,7	10,3	18,1	34,2	65,8	—	—	—
WOJ. WSCHODNIE.													
Rezultat z 7 kas	3,0	—	72,8	3,9	6,9	0,2	2,4	10,8	30,2	69,8	30,97	9,36	21,61
Rezultat z 3 kas	4,5	—	84,9	0,3	3,1	3,9	3,3	—	53,5	46,5	—	—	—
Razem z 10 kas	3,3	—	75,3	3,1	6,1	1,0	2,6	8,6	35,1	64,9	—	—	—
WOJ. ZACHODNIE.													
Rezultat z 57 kas	7,4	0,9	64,5	2,7	7,5	0,1	2,6	13,4	48,2	51,8	18,70	9,02	9,68
WOJ. POŁUDNIOWE.													
Rezultat z 67 kas	5,1	0,2	56,3	2,1	5,5	1,4	2,0	27,5	16,5	83,5	33,88	5,60	28,28
ŚLĄSK CIESZYŃSKI.													
Rezultat z 2 kas	3,0	0,0	51,0	2,0	2,0	—	0,0	42,0	8,3	91,7	45,28	3,75	41,53
POLSKA.													
Rezultat z 173 kas . . .	4,5	0,4	55,3	5,3	7,4	0,7	5,9	20,5	30,9	69,1	28,92	8,95	19,97
„ z 20 kas	5,4	—	71,9	0,5	16,3	2,7	3,1	—	69,0	31,0	—	—	—
Razem z 193 kas	4,5	0,4	55,6	5,2	7,5	0,8	5,8	20,2	31,5	68,5	—	—	—